

Burgemeester Van der Laan zorgde voor kleinschalige jeugdvoorzieningen

'Niet alleen voor jeugd maar ook voor volwassenen'

Veronique Aicha Achoui

Amsterdam - 'Zorg goed voor onze stad en voor elkaar. Vaarwel'. Het zijn de woorden waarmee burgemeester Eberhard van der Laan vlak voor zijn dood afscheid nam van Amsterdammers in 2017 voordat hij stierf aan longkanker. Wat niet veel mensen weten is dat Van der Laan er mede voor heeft gezorgd dat er een kleinschalige voorziening voor jongeren kwam in Amsterdam nadat de laatste jeugdgevangenis Amsterbaken verdween. Hoewel we ons met Rescaled richten op jongeren én volwassenen werken de Justitiële Jeugd Inrichtingen (JJI) in Nederland al hard aan het opzetten van kleinschalige voorzieningen voor jongeren. Dat er meer variëteit in de strafoplegging nodig is, hebben ze bij de directie van de justitiële jeugdinstellingen jaren geleden al begrepen

Voor volwassenen is dit besef langzaam aan het komen. Want bij de directie van JJI is een duidelijke lange termijnvisie die bij de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) nog ontbreekt als het gaat om kleinschalige voorzieningen. Het is erg belangrijk dat er kleinschalige voorzieningen komen, maar zolang iedereen een eigen definitie hanteert is er geen eenduidig beleid, en is er dus geen duidelijk overkoepelend resultaat te meten.

Het idee van kleinschaligheid zwerft al langer in onze Nederlandse samenleving. In de psychiatrie, verslavingszorg en de ouderenzorg is het inmiddels een vanzelfsprekendheid geworden dat het zoveel mogelijk kleinschalig wordt

ingericht, dat er maatwerk wordt geboden in huizen die middenin de samenleving staan. Het succes van de kleinschalige voorzieningen bij jeugd doortrekken naar volwassenen zou een logische stap zijn.

Want hoort iedereen thuis in de gevangenis die er nu zit? Gemiddeld heeft zo'n zestig procent van de mensen in detentie een psychische stoornis, 45 procent is licht verstandelijk beperkt en vijftig procent kampt met een verslaving. Zijn dit door en door slechte mensen of lukt het ze niet onderdeel te worden van de maatschappij?

Bovendien zit het overgrote deel slechts maximaal drie maanden vast. Genoeg tijd om veel van hun leven te zien afbrokkelen, werk, huis, gezin en te weinig tijd om dingen aan te pakken om recidive te voorkomen.

Er bestaan al decennialang tientallen huizen van organisaties zoals Exodus en Humanitas en is er een enorm grijs gebied van honderden huizen van zorginstellingen die onderdak bieden aan mensen die vroeg of laat met detentie te maken hebben gehad. Het is allereerst belangrijk een definitie te geven van een Rescaled kleinschalig detentiehuis om beter te begrijpen in hoeverre dit verschilt van lopende pilots bij DJI. Een kleinschalig detentiehuis onderscheidt zich door drie pijlers gekoppeld aan een daadwerkelijk huis. Ten eerste moet het kleinschalig zijn. Dit kan variëren tussen de zes en dertig personen. Hoe dit wordt ingedeeld zal mede afhangen van de tweede pijler, de differentiatie. Dit houdt in dat er maatwerk geleverd wordt, zowel in beveiliging als in programma-aanbod. De derde pijler is buurtintegratie. Dit houdt in dat een kleinschalig detentiehuis een functie vervult voor de buurt, het opzetten van een garage of winkel-tje. Hierdoor ontstaat er doorlopend contact met de buurtgenoten. Deze drie pijlers komen vervolgens samen in een huis. Geen afdeling, niet op een industrieterrein, maar in een huis in de buurt.

Plannen en polderen

De meeste pilots tot nu toe zijn slechts kleinschalige voorzieningen vanwege het aantal mensen dat er verblijft of de juridische titel waarop mensen worden

Schilder: Lucas van Valckenborch, 1594, Commons

geplaatst. In wezen verschilt dit nauwelijks van de Zeer Beperkt Bewaakte Inrichtingen (ZBBI's) of de Beperkt Bewaakte Afdelingen (BBA's). Het blijven afdelingen van een gevangenis en zijn geen kleinschalige voorzieningen of detentiehuisen. In 2021 is het de bedoeling dat iedere gevangenis een BBA heeft. Er zijn vooral nog een heleboel vragen waar DJI nu voor staat. Worden de BBA's vooral ZBBI Plus afdelingen zoals PI Hoogvliet, of meer kleinschalige voorzieningen in de visie van jeugd zoals Huis van Herstel of worden het kleinschalige detentiehuisen, zoals de Exodushuizen? Of misschien wel een mix, om te leren wat wel en niet werkt en voor wie. Wat bij volwassenen nog wel het meest hoopgevende voorbeeld is van een kleinschalig detentiehuis is het Huis van Herstel, een pilot van de PI Almelo met projectleider Anousjka Talen. Waarin deze pilot nog wel het meest verschilt van de andere pilots is dat het huis los zal staan van de gevangenis en dat de PI Almelo van begin af aan in samenwerking met alle netwerkpartners (gemeenten, zorginstellingen,

reclassering, etcetera.) het Huis van Herstel heeft ontwikkeld.

Pauperparadijs

Hoe komen we van 22 gevangenissen naar zo'n 700 buurtbajesen in 355 gemeenten? Door te doen waar Nederland goed in is, plannen en polderen! Zoek allereerst de samenwerking met alle netwerkorganisaties zoals gemeenten, reclassering, zorginstellingen van begin af aan. Maak van de BBA's losstaande voorzieningen, Beperkt Beveiligde Inrichtingen. Zorg dat het onderzoek naar de BBA's niet door één partij wordt gedaan. Maak er een academische werkplaats van zoals bij jeugd is gedaan zodat de kennis onderling gedeeld en besproken kan worden. Kortom, zorg dat het ditmaal niet bij pilots blijft. Gemeenten, reclassering en DJI, maak ruimte voor meer initiatieven in het kader van de handreiking 'Kansen bieden voor re-integratie', het bestuurlijke akkoord tussen Reclassering, DJI en VNG. Deze handreiking is niet voor niks tot stand gekomen. Hoelang willen we nog blijven werken aan het

verbeteren van het leefklimaat en het karakter van de mensen in detentie als de gevangenis op zichzelf als de toren van Babel is? Een gebouw dat mensen vervreemd van elkaar. Elke poging bruggen te bouwen tussen de lagen van de toren zijn dan ook gedoemd om te mislukken op lange termijn. Het doet me denken aan het Pauperparadijs van Suzanna Jansen, de strafkolonie in Veenhuizen in de 19^e eeuw waar arme mensen naartoe gestuurd werden. Wordt het na twee eeuwen aanmoderen met de gevangenis niet tijd voor wezenlijke verandering?

"Het was de bedoeling om daar beschaafde mensen van hen te maken. Het experiment begon uit ideële motieven, maar liep uit op een mislukking. Mensen (...) kregen al gauw een stigma opgeplakt. En dan wilde niemand meer met hen te maken hebben. Ze verloren hun zelfstandigheid, en wisten zich niet meer te redden in de buitenwereld!"*

** <https://hetpauperparadijs.nl/het-boek/>*

Als vrijheid de enige optie is

MOSZKOWICZ
ADVOCATEN UTRECHT

Tel: 030 212 0466 • www.moszkowicz-law.nl look pro deed

Net als zijn grootvader mr. Max Moszkowicz sr. verdedigt Yehudi Moszkowicz niet de daad maar de mens achter de verdachte.

mr. Yehudi Moszkowicz werd tweemaal, in 2012 en 2014 door Crimesite Camilleri verkozen tot 3^e beste Nederlandse strafpleiter en weekblad Quote verkoos hem tot een van de 5 meest veelbelovende jonge advocaten. Enkele spraakmakende zaken die door Yehudi Moszkowicz werden of worden behandeld zijn:

- de moord om levensverzekering.
- de moord op John Smidt te Axel.
- de moord op Haagse Rinus (Satudarah).
- de Utrechtse ontvoering.
- het Andes proces.
- de grootste cocaïnevangst in 2012.
- Future Life miljoenenfraude.
- onderzoek: Limonpewesp (mensenhandel)
- ook stond hij leden van de Bruinsma groep bij etc.

Indringend verhaal van adoptiekind Jorge Chito

'Het had zo niet moeten gaan, maar dat kan ik niet meer ongedaan maken'

Jaap Brandligt

Het is een bekend verschijnsel. Aangenomen kinderen uit een ver land komen in hun nieuwe land in de problemen. Jorge Chito is er een voorbeeld van. Hij heeft zijn gangen opgeschreven. Zijn weg van lastig kind en onhandelbare puber naar een spannend leven vol met drank, drugs en jongens naar ervaringsdeskundige begeleider in een kliniek. Er zijn er meer van. Niet iedereen heeft dat in een boek opgeschreven. Jorge Chito wel. We spraken hem in de coronaperiode per telefoon, want ontmoetingen zijn nu eenmaal in deze contactloze periode niet mogelijk. Dat is ook voor dit soort interviews jammer, want het scheelt wel of je iemand van wie je dingen wilt weten in de ogen kijkt of dat je het met een stem en op zijn best videobellen of iets dergelijks,

Er is veel geschreven over het belang van hechtingen op zeer jonge leeftijd. Daar is in de psychologie boeken vol over geschreven. Dus daar begon het gesprek ook mee. Jorge komt uit Columbia. Daar was zijn moeder. In zijn verhaal komt zijn vader niet echt voor. 'De vrouw die me anderhalf jaar geleden het leven had geschonken, was uiteindelijk weggegaan en niet meer teruggekeerd.' Hij was - lezen we in zijn boek - ter wereld gekomen in een krottenwijk in Cali, in Columbia als een van de zeer velen die daar onder erbarmelijke omstandigheden leefden. Bij toeval - een vriendelijke agent - kwam hij in een weeshuis terecht waar hij het beter had dan op straat. Want wel een warm bed en te eten. Maar wat Jorge ook daar miste was moederliefde. Dat klinkt eigenlijk zijn hele boek als chronisch gebrek door. Het boek gaat over zijn leven in eenzaamheid. De vraag die bij mij opkwam was, moet je er dan tegen zijn dat kinderen worden geadopteerd, want als dat zulke problemen oplevert, dan zou dat een oplossing zijn. Met de wetenschap natuurlijk dat dat zou betekenen dat kinderen als Jorge in die achterbuurten ook verloren zouden zijn geraakt. Want armoede, prostitutie en

drugs en veelal een kort leven, is het gedoemde lot van veel van de kinderen die zoals Jorge door hun moeder en onzichtbare vader zijn achtergelaten dan wacht. 'Nee, dat niet,' zegt Jorge. Het leidt voor hem niet tot het stand-

'Ik werd weggevoerd door een bebaarde man met een witte huid'

punt dat je kinderen zoals hij beter niet kunt aannemen. Maar het moment is wel ontzettend afhankelijk van de leeftijd van het te adopteren kind. En van de diepe teleurstelling die het kind ervaart als hij in de steek gelaten wordt.

Van crisisopvang naar crisisopvang

'Ze had me gedumpte en ik zou nooit weten wie mijn ouders waren. Op veel momenten in mijn leven zou dat een rol spelen. Een simpele schoolopdracht om te tekenen op wie ik leek, zou me al onzeker en verdrietig maken. Maar ook boos. En onhandelbaar. Ik werd weggevoerd door een bebaarde man met een witte huid.' Die werd mijn vader en in Nederland kreeg ik er een moeder bij. De weg is verder voorspelbaar. Lastig thuis, kleine of wat grotere diefstallen uit de portemonnee van moeder dan wel vader. Op school een klier - Jorge zelf noemt het een lastpost - en dus geven wanhopige adoptieouders en een wanhopige school hem over in handen van jeugdzorg die het in feite ook niet weet. Niet meer thuis - wat heet thuis? - en dus in bijvoorbeeld Harreveld. Een leeradres voor vele kwaden. Maar niet dan nadat hij van crisisopvang naar crisisopvang was gegaan. Tot hij daar te oud voor werd en hij te horen kreeg: zoek het in de wijde wereld maar uit. Zoals zo

vaak in dit soort gevallen, was er inmiddels een voogd. Die kon in feite ook niks met Jorge en die zorgde er uiteindelijk voor dat hij in Harreveld terecht kwam. Inmiddels had hij ook ontdekt dat hij op jongens viel en niet op meisjes. In plekken zoals Harreveld niet meteen een pre. Harreveld heette een behandelintenaat. Jorge heeft niet ontdekt wat die behandeling dan wel was. Voor hem was het een onveilige plek. Op zijn achttiende moest hij uit Harreveld weg. Want over de leeftijd. Onbehandeld. In Rotterdam naar de opvang voor dak- en thuislozen, alweer zo'n droevige plek waar je niet veel leert over een toekomstig leven. Daarna wordt het een leven zoals we van veel jonge en ontspoord geraakte mensen kennen. Van baan tot baan. Jezelf redden met prostitutie, want dat verdient goed. Wisselende baantjes vooral in de horeca. En drank, veel drank en natuurlijk dat heerlijke witte spul: coke.

En drank, veel drank en natuurlijk dat heerlijke witte spul: coke

Boze buitenwereld

Dat gaat goed of eigenlijk niet goed tot Jorge op een onbewaakt moment een kennis dood. Ook dan weten we hoe het verder gaat. Naar het Huis van Bewaring maar ook het besef dat het zo niet verder moet. Tbs met dwangverpleging hangt Jorge dan boven zijn hoofd dan wel - en daar gaat hij een gevecht met zichzelf en de boze buitenwereld over aan - tbs met voorwaarden. Het is spannend en herkenbaar. Tbs met dwangverpleging betekent dat het allemaal binnen het systeem heel lang kan duren, bij tbs met voorwaarden is er meer

perspectief. Jorge treft een advocaat die 'hij vertrouwde', zegt hij in het gesprek. Dat staat ook in zijn boek. Gezamenlijk gaan ze het gevecht aan met het openbaar ministerie in de overtuiging dat hij bij tbs met voorwaarden nog richting kan geven aan zijn leven na de gevangenis. Het hof besloot uiteindelijk tot tbs met voorwaarden.

In het gesprek kijkt Jorge terug op wat hem zoals overkomen is en waardoor het in eerste en vele latere instanties niet goed gegaan is. Hij benoemt het als 'eenzaamheid en leegte'. En ja, hij was gedragsmatig een probleem. En hij benoemt ook het gemis in de omgeving van zijn adoptieouders van andere adoptieouders met andere oudere adoptiekinderen. Hij benoemt het als 'een identiteitscrisis met zichzelf'. René Hoksbergen, emeritus hoogleraar en in eerste instantie voorstander van adoptie, formuleerde het in dagblad Trouw zo: 'Ik denk dat ik vanaf midden jaren tachtig steeds kritischer werd. Onder meer door discussies met Geertje van Egmond, die een boek schreef over de moeilijke hechting van adoptiekinderen en de gezinsproblemen die daaruit voortkwamen. Ik ontmoette ook steeds meer volwassen geadopteerden, die worstelen met een grote vraag: 'Wie ben ik?' Ze hebben er een levenstaak bij: verwerken dat ze niet bij hun eigen ouders opgroeien. Die taak kan overigens staan naast succes in werk en gezin, en naast een goed contact met hun adoptieouders.'

Doorbraak

Terug naar Jorge Chito. Er volgde na de uitspraak van het hof - drie jaar met tbs - een herkenbare weg door de behandeling. Weerstand om zichzelf bloot te geven, groeiend inzicht dat de behandeling hem vooruit hielp. En dat hij allerlei hulp kreeg - ook bijvoorbeeld van de bewindvoerder en zelfs ondersteuning door het openbaar ministerie - om van de problemen met schulden die er nog waren, een uitweg te vinden. Het Centraal Justitieel Incasso Bureau (CJIB) deed moeilijk, maar ging na verloop van tijd ook om. De grote doorbraak was toen hij door de kliniek waar hij op poten terecht

Jorge Chito is beschikbaar om als ervaringsdeskundige zijn verhaal te doen.

was gekomen, gevraagd werd zijn verhaal aan patiënten daar te komen vertellen. Het werkte en hij genoot ervan. En de kliniek zag er wel wat in om hem als ervaringsdeskundige in te zetten. Nu nog even een opleiding tot ervaringsdeskundige sociale werker een de Hanze hogeschool en Jorge had zijn plek gevonden. 'Mijn leven is weer goed gekomen. De weg daarnaartoe had niet zo moeten gaan, maar dat kan ik niet meer ongedaan maken. Terugkijkend besef ik dat ik een behoorlijke rugzak draag, die niet in te wisselen is voor een lege.' Aan het eind van het gesprek zei Jorge de bekende zin: 'Als ik er maar één kan helpen, dan ben ik al gelukkig.' Hij heeft zijn levensloop neergelegd in een boek dat hij samen met Marcella Kleine geschreven heeft: Drie jaar cel en tbs. Het is een opmerkelijk boek door de eerlijkheid die erin te vinden is. Het ligt niet aan de wereld buiten hem, het is niet de schuld van de boze buitenwereld. Jorge staat voor de keuzes die hij gemaakt heeft en is blij met de einduitkomst. Voor adoptieouders met een moeizaam kind dat ontspoot, maar ook voor andere adoptiekinderen die het moeilijk hebben, zeer leerzaam. Maar ook voor tbs'ers die zich afvragen hoe het nu verder moet met hun leven, is het boek de moeite waard. En Jorge is beschikbaar om als ervaringsdeskundige op plekken waar dat mogelijk is, zijn verhaal te doen. Bel Bonjo en je vindt hem.

Zit uw ISD-maatregel muurvast?
Vraag nu snel een rechtbanktoetsing aan door mr drs F.G.J. Staals, strafrecht advocaat & gedragswetenschapper te Amsterdam
Mobiel nummer: 06.10913855

BEL BONJO GRATIS!
0800 3334446

Telefoon: 020 5237667
www.dekenspijnburg.nl

Mr. Pijnenburg 06 5403 8798
Mr. Kötter 06 5340 2954
Mr. Dekens 06 2339 7793

PERSOONLIJK & DAADKRACHTIG

Typisch een zaak waarbij emoties hoog oplopen

Gedetineerde vrouw wil haar baby in detentie bij zich houden

Evertsoord - Het gebeurde in de PI Ter Peel. Een gedetineerde mevrouw wil haar baby in detentie bij zich houden. Dat is immer een gecompliceerde kwestie.

Mevrouw vindt dat de directeur, die het verzoek heeft afgewezen onvoldoende rekening houdt met de belangen van het kind. En, zegt zij, gesteund door haar advocaat, dat

de beslissing van de directeur niet in overeenstemming is met de rechten van ouder en kind.

Dit is weer zo'n zaak waarvan je weet dat de emoties hoog oplopen. Ouders – moeders en ook vaders – in detentie hebben immers altoos een wiebelende relatie met hun kind. En in dit geval gaat het om een net geboren kind met

alle discussies over hechtingsproblematiek die daarbij horen. Het bijzondere aan deze casus is dat Ter Peel wel degelijk een voorziening heeft die geschikt zou kunnen zijn voor deze moeder met dit kind.

Nog wat feiten. Het kind – of beter: de baby – is twee maanden bij de moeder geweest in detentie. Daarna is het bij oma geplaatst waar een eerder kind

van de moeder ook verblijft. Veilig. Thuis en Jeugdzorg hebben een rol gespeeld bij de plaatsing.

De jeugdprofessional in het spel heeft verklaard dat het kind zich goed ontwikkelt. Dat allemaal ten goede. Maar de zaak die de klaagster aanhangig maakt is of zij er recht op heeft dat het kind in detentie bij haar blijft.

onvoldoende heeft onderbouwd. Maar ook nu weer in hoge mate procedurele punten. De einddatum van mevrouws detentie is onbekend, zegt de directie. Dat is niet helemaal waar, zegt de commissie, want het is niet zeker dat ze een nog openstaande zaak moet uitzitten.

Oude meuk

Interessanter is dat de commissie zegt dat het met het oog op een goede hechting tussen moeder en kind gewenst zou zijn geweest als het kind langer bij moeder had kunnen blijven. In een beleidsnota staat dat er een belangenafweging gemaakt moet worden tussen de schade ten gevolge van hechtingsproblematiek en het goed laten lopen van het detentietraject. Het feit dat de directie een rapport van de Raad voor de Kinderbescherming van 1999 aanhaalt, vindt de commissie onvoldoende want – populair gezegd – oude meuk. En dan heeft de directeur ook nog ergens gezegd dat het mogelijk is om kinderen langer dan zes tot negen maanden bij de moeder in detentie te laten, maar slechts bij uitzondering. De commissie vindt dat de directie de uitzondering of juist niet de uitzondering beter had moeten uitleggen. Dan hebben we ook nog de Grondrechten van de Europese Unie en het recht op familielevens conform artikel 8 van het Europees Verdrag van de Rechten van de Mens en het kan niet anders dan dat de commissie van toezicht vindt dat het directiebesluit niet voldoet aan de motiveringseisen. Interessant, deze zaak. Voer voor gedetineerde moeders en hun advocaten. Ook voor vaders trouwens.

Bron: kenniscentrum commissies van toezicht

Ingewikkeld in deze zaak is dat de directeur met een voorafgaande uitspraak slecht is omgegaan

Detentieschade

De betrokken directeur blijft bij zijn mening dat het verblijf van een kind in detentie niet wordt toegestaan tenzij het echt niet anders kan. Belangrijk is nog dat er geen einddatum van detentie in beeld is. En: het is niet goed voor een kind als het bij de moeder in detentie blijft. Heel jonge kinderen lopen detentieschade op. Bovendien is het kind goed ondergebracht bij oma. Dit klinkt toch allemaal heel plausibel. Ingewikkeld in deze zaak is dat de directeur met een voorafgaande uitspraak slecht is omgegaan. Zij stond dus al op punten achter. Interessanter is dat de commissie van beroep vindt dat de directeur de beslissing dat een kind slechts bij uitzondering bij de moeder in detentie kan verblijven,

Tekening: Quentin Gréban, UFrame, Frankrijk

Coronacrisis doet zijn werk:

Vangnet voor sociaal advocaten

Van de redactie

Den Haag - Het kabinet komt met een vangnet voor sociaal advocaten om ervoor te zorgen dat mensen met een kleine portemonnee toegang tot het recht blijven houden. Daarom komt er een tegemoetkomingsregeling voor sociaal advocaten die dit jaar hun vergoedingen vanuit de gesubsidieerde rechtsbijstand met meer dan twintig procent zien dalen. De ministerraad heeft daarmee

ingestemd op voorstel van minister Dekker voor Rechtsbescherming.

Minister Dekker: 'Ik vind het belangrijk dat mensen die wat minder te besteden hebben ook hun recht kunnen blijven halen in de toekomst, bijvoorbeeld bij een arbeidsconflict of huisuitzetting. Om te voorkomen dat degenen die hen daarbij juridisch helpen door de coronacrisis kopje onder gaan, komt

er een vangnet. Zo kunnen sociaal advocaten en mediators bij dalende vergoedingen vanuit de gesubsidieerde rechtsbijstand toch op de been blijven, door in een deel van hun daling van vergoedingen tegemoet te komen.'

Aanvraag

Sociaal advocaten (onder wie advocaten, mediators en bijzondere curatoren die ingeschreven staan bij de Raad

voor Rechtsbijstand) die hun vergoedingen in vergelijking met vorig jaar met meer dan twintig procent zien dalen, kunnen een aanvraag doen voor een tegemoetkoming. Dit houdt in dat zij over het gedeelte dat boven die daling van twintig procent ligt een tegemoetkoming tot tachtig procent van de vergoeding krijgen. De nadere uitwerking van de regeling volgt op korte termijn.

Dit vangnet komt in aanvulling op de eerder genomen maatregelen voor sociaal advocaten, te weten de extra voorschotregeling, de zittingstoelage voor schriftelijke zittingen en tussentijdse declaratie in extra-uren-zaken. Deze maatregelen zijn bedoeld als steun voor de sociale advocatuur en zijn aanvullend op de al eerder genomen maatregelen voor ondernemers.